

Inserati se sprejemajo in veljajo  
tristopna vrsta:

3 kr., če se tiska 1krat,  
12 " " " " 2 "  
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se  
cena primerno smanjša.

#### Rokopis

se ne vračajo, nefrankovana  
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema upravništvo  
(administracija) in ekspedicija na  
Starem trgu h. št. 16.

# SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.  
za pol leta . . . 5 " — "  
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.  
za pol leta . . . 4 " 20 "  
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan  
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Bregu hišna  
šteč. 190.

Izhaja potrikrat na teden in sicer  
v torek, četrtek in soboto.

## Liberalizem na Hrvaškem.

Hrvatski „Obzor“ ima zanimiv članek, v kojem toži hrvaški rodoljub, kako je začelo na Hrvaškem vse rakovo pot iti, odkar se na tihem vedno bolj vtrjuje liberalizem. Posmehujejo se, pravi, verskim rečem, in zasmehujejo tiste, ki še kaj vere imajo, kot mračnjake, klerikalce, nevedneže (kakor pri nas. Op. vr.). Duh sebičnosti je povsodi prevladal, nihče ni ma pravega poguma, prave iskrenosti, prave požrtvovalnosti, da bi kako koristno reč izpe-ljal. Rodoljubje se stavi nad vse, vendar ga nihče dejansko ne dokaže. Pravijo, da narod ljubijo, pomagajo mu pa nič ne, ko vendar toliko trpi po slabih letinah, po velikih davkih, in sedaj še po bosenskih beguncih, katerih mora Hrvaška okoli 50.000 rediti, ker od drugod skoraj nič ne dobivajo. Ako narod ljubijo, zakaj, pravi, se ne potegnejo za njega, zakaj vsak le na svoj dobiček gleda? Pisatelj po pravici toži: Kjer ni ljubezni do Boga, tam tudi ni ljubezni do bližnjega; bratovska ljubezen, iskrenost in požrtvovalnost povsodi po-jemajo in ginejo, kjer gine in peša vera. To se godi na tihem sedaj tudi na Hrvaškem, kakor pisatelj v „Obzoru“ toži, zato se je po-lastil vsega narodnega življenja nek dramež, neka opatija. Mi se v tem z „Obzorom“ po-polnoma skladamo, ker vemo, kako je bilo pri nas, in je še, ker tudi pri nas liberalizem še na tihem naprej tli; skrit pod nekako narodno spravo, si ne upa na dan, dokler se ne bo čutil zadosti močnega, da se bo s polnim pla-menom zopet na strehi prikazal. Med našo mladino, znamo, ima naša stranka malo sim-

patij, od nemške in mladoslovenske strani za-sejano seme je kalj pognalo; tisti, ki so mla-dino učili, da je pramotno, verovati Kristusu in njegovej cerkvi, tisti svoje besede niso na-zaj vzeli, oni so le potihnili, mladina pa sodi, da so obtihnili le iz oportunitetnih ozirov, ter je prejšnjim naukom vedno še vdana. Mnogo, mnogo je še narodnih krogov, kjer je bon ton, norčevati se iz verskih reči, iz molitve, iz spovedi, iz obiskovanja cerkvā itd. in kje imajo vsi ti moralično zaslonbo? Pri tistih narodnih možéh, ki pravijo, da nikdar vere napadati niso hoteli. Vsi ti narodni krogi brez pozitivne vere molijo narodnost kot edinega boga, in vendar, kaj se stori za tega boga? Ali se za-nj delajo velike žrtve? Ali nasprotno vse mišlje-nje takih ljudi na to obrajeno, da bi se jim na tem svetu prav dobro godilo? Saj to ni drugače mogoče pri človeku, kateri na večno življenje ne veruje. Glavno načelo liberalizma je dobro življenje na tem svetu, in v ta namen se upogibava vsem okolnostim, je iskrenosti in požrtvovalnosti nezmožen, in brez teh se no-bena velika stvar doseči ne dá. Kar piše pi-satelj v „Obzoru“ o Hrvatih, isto velja tudi o nas. Odkar se je razširila med nami mlačnost do vere, ali celó brezverstvo, zginila je bratska ljubav, vgnjezdila se je sebičnost, brezsrčnost, ošabnost. Kdo se še žrtvuje za občno korist, za narodne pravice in narodno čast, kdo za reveže, za preganjane, za zapuščene, za go-ljufane? „Kaj meni mar, vsak za-se“, to je načelo sebičnosti. „Narod ljubimo“, se govori in poje, pa njih mnogo, ki tako govoré, še mazinca ne ganejo, da bi narodu v istini kaj pomagali. „Slovani smo“, pravijo, pa pustijo

slovenske begunce iz Bosne gladu ginuti, pu-stijo Bulgare klati, Srbe v krvi utoniti. Ne članki, debele bukve bi se dale napisati o ža-lostnih učinkih liberalnih naukov na človeško dušo in telo, in vendar jih lektteri zagrizenci ne nehajo priporočati našim ljudem kot edino rešitev iz vseh nadlog.

## Jugoslovansko bojišče.

Kakor se sedaj izve in vidi, Srbi niso bili tepeni dne 28. kimovca. Do štirih popol-dne so bili Srbi v zmagi povsod. Ko pa o tej uri pride Turkom 30.000 mož na pomoč, so se Srbi umaknili za nasipe. Dne 30. kim. pa so Turki vdarili z 20.000 možmi in 40 kanoni pri Gredetinu na Srbe; bitva je trajala od sedmih zjutraj do pol osmih zvečer. Turki so bili popolnoma tepeni, in so bežali nazaj k glavni armadi.

Ruski general Novoselov prevzame poveljništvo armade na Drini.

Črnogoro skušajo diplomati pregovoriti k daljnemu premirju. Govori se, da je Nikola nevoljen, da je Milan postal kralj, ter da hoče črnogorski knez na svojo roko mir skleniti, in Srbijo popustiti. Mi vsega tega ne verja-memo, ker smo takih laži že do sitega brali.

Iz Petrograda se v Berlin poroča, da sta srbski in črnogorski knez izjavila, da se ne moreta zadovoljiti, da bi vse ostalo, kakor je bilo pred vojsko, da torej tudi ona dva kakor Turčija odbijata mirovne pogoje vele-vlasti. Še bo tekla kri, da bo joj.

Bulgarska kraljica. Rajna, mlada bulgarska deklica, ktera je bulgarsko vstajo

## Slovenske literature sploh, in oso-bito časnikarske zadeve.

(Odkritosrčna in zelo potrebna beseda.)

Pojdi k slovenskim pisateljem, ki so iz-dali kedaj kako knjigo, pojdi k vrednikom časnikov, da se prepričaš o žalostnih razmerah naših liberalnih teženj. Druga je, slovensko knjigo ali časopis v roke vzeti in kritizirati, druga je pisati in preskrbeti tisek. Vsi pisa-telji obupujejo nad mlačnostjo občinstva: bral bi vsak rad, a žalostnega stanja pisateljev ne pozná nihče, in zato se tudi ne potru-di pomagati jim z obilnim naročevanjem. Pustimo danes knjige na stran in obrnimo se do časo-pistva. Nijeden slovensk časnik ne najde toliko podpore, da bi redil svojega vrednika, tako da si morajo še po strani kruh služiti in pri tem, se ve da, list zanemarjati. Ljudje hočejo imeti mastne članke, vse polno zanimivih notic, kratko-časne podlistke, in kdo ve kaj še; po vse izvrstno in delikatno duševno hrano, kakor pri najboljših listih sveta, a ne pomislijo, da jih pri takih listih sodeluje po deset, po dvajset pisateljev, ki živé vsi od lista, ker ima na

tisuče naročnikov. Pri slovenskih listih pa, tudi če po večkrat na teden izhajajo, je na-vadno le en sam stalen delavec, ki naj bi pa čudeže delal, in članke iz peresa sipal, kakor čarovnik rože iz klobuka, in pri vsem tem pa ob zraku živel!

Bodimo odkritosrčni, po izreku „clara pecta, boni amici“: Če smo mi dolžni pre-skrbljevati občinstvo z duševno hrano, dolžno je nasprotno tudi občinstvo zdatno podpirati nas. Hočete mar, da vse slovensko slovstvo zaspi? Gotovo tega nečete, zato tudi naše pritožbe ne morete ignorirati. Kteri so vzroki hiranja in slabe podpore naših časnikov?

1. Prepičlo naročevanje slovenskega občinstva. Mnogo, prav mnogo jih je, ki se štejejo rodoljube, pa celo leto ne dajo kraj-carja za kak slovensk časnik, če bi prav lahko to storili. Dolžnost rodoljubov bi bila, agitirati po deželi za domače liste. Vsak krčmar, kamor zahaja več izobraženih rodoljubov, bi se lahko moralično prisilil, da si naroči kak slovensk list. Po nemških deželah najdeš v vsaki kmečki krčmi kak časopis.

2. Konkurencija nemškega časnikarstva.

V mnogih krčmah in javnih prostorih najdeš „Gemeinde-Zeitung“, „Laib.-Zeitung“, „Welt-blatt“, „Tagespost“ in druge „turške liste“, ki nimajo nikoli lepe besede za naš narod in našo deželo. Mnogi imajo te časnike iz stare na-vade, in ne iz sovraštva do Slovencev; take bi bilo lahko pregovoriti, da jih opusté in si naročé raje slovenske liste. Kjer se pa najde mržnja ali sovraštvo do slovanstva, treba je energično zagroziti in če nič ne izdá, nič več ne zahajati v take prostore. To bo gotovo devetkrat med desetimi izdalo. Oglejmo se le po Ljubljani. Tu vidiš v vsaki kavarni celo kopo nemških listov, ki nas psujejo dan na dan; in zdaj poišči slovenske liste: enega ali dva boš našel, in če je mnogo, tri; pa če so trije, se smeš že zanesti, da kavarna od samih Slovencev živi, ker drugače bi se jim tako velika koncesija (!) ne naredila. To se godi samo na Slovenskem, nikjer drugje na svetu. Pisatelj teh vrst je bil na Nemškem, kjer je zahajalo gotovo kakih dvajset Slovencev v eno kavarno. Ko smo gospodarja prosili, naj se naroči na en slovensk časnik, si tega ni upal storiti, češ, da mu vsi drugi gostje izostanejo, če kak slovensk časnik zagledajo. Taka je drugod; le



organizovala, je bila od Turkov vjeta, trpinčena, oskrunjena, in v ječo vržena. Nek diplomat se je potegnil zanjo, da so jo izpustili. Sedaj se je podala na Rusko. Turki jo imenujejo „bulgarsko kraljico.“

Nek telegram iz Vidina poroča, da jo je Osman paša vdaril proti Paračinu, drugzega poročila pa o tem nič ne vedo.

Iz Serajevega se 1. t. m. listu „Times“ telegrafuje, da 30. sept. je iz Slavonije 1500 oboroženih mož vdarilo v Tešne, kamor so iz Banjeluke poslali nekaj vojne turške, da prime te vstajnike.

Iz Belgrada se telegrafuje, da so Turki 1. t. m. prijeli Horvatoviča med Šiljegovcem in Kavnikom. Ob enem je Doktorov prijel s tremi brigadami Turke pri Tešici. Tudi so Srbi zabranili, da Turki živeža niso spravili v Niš.

Muktar paševa zadnja straža je bila 4. t. m. od Črnogorcev tepena in se je rešila v Gorico.

Iz Berolina zvē „P. Lloyd“, da je tamšnji turški poročnik rekel, da se Turki ne bodo dali meni nič tebi nič pregnati, ampak da se bodo vojskovali do noža.

## Politični pregled.

V Ljubljani, 6. oktobra.

### Avstrijske dežele.

**Cesar** so grofu Sumarakovu, ki jim je prinesel pismo cara ruskega, podelili in sami pripeli veliki križ Leopoldovega reda. 2. t. m. se je grof s cesarjevim odgovorom podal naravnost v Livadijo, kjer car ruski zdaj biva. Kaj sta si vladarja pisala, tega ne ve nihče, ker pisem svojih ministrom nista objavila.

**Za gosposko** zbornico državnega zbora imenovano je 12 novih udov; ti so: denarni minister Hofmann, generala Koller in Mamula, baron Staehlin, sekcijski načelnik Wechli, načelnik „Bodenkred“, g. Moser, državni predsednik Napadievič, melški prelat Karl, baron Apfaltrern, grof Emanuel Thun-Hohenstein, g. Pacle in baron Vesque Püttlingen.

**Ogerski** minister Tisza je odgovor na interpelacijo Iranyievo vsled želje Andrassyeve odložil.

mi smo taki norci, da se damo za svoje denarje psovati.

3. Tretja škoda je preveliko število slovenskih časnikov. V vsakem kotiču, kjer bi bil ravno prostor za enega dopisnika, je že samostojen časnik. Da političen list, če izhaja vsak teden, ali še le vsakih štirinajst dni, ne more priti do nobene veljave, to je jasno, in zato se ni čuditi, da naše časnike odrivajo tuji, nemški, ker izhajajo vsak dan; kajti kdo bo štirinajst dni na politične novice čakal, posebno zdaj, ko se vrše tako važne dogodbe! Preslaba podpora domačih časnikov je tudi kriva, da ne morejo imeti in pošiljati na vse kraje svojih dopisnikov, in zato jih zopet tuji časniki odrivajo, ker imajo več in izvirnih poročil. Mali časniki pa, kakor rečeno, nikoli ne morejo procvesti, in pri svojem redkem izhajanju in slabej podpori tudi ne morejo mnogo duševne hrane donášati svojim naročnikom. Ali bi po tem takem ne bilo pametno, ko bi se stopili z večimi ljubljanskimi, ter vredniki prejšnjih malih časnikov spremenili se v dopisnike za svoje okraje v večih časnikih, kjer bi se jim po dogovoru vedno prostor odprt pustil? Ravno sedanja srbska vojska kaže, da

### Vnanje države.

**Bosenskim beguncem** na Hrvatskem se kolikor mogoče slabo godi. Tedni ste prišli zopet dve deputaciji beguncev k banu pomoči prosit. Posledna deputacija izročila je gospodu banu sledečo prošnjo:

„Prevzvišeni gospod ban!

Vemo, da smo že nadležni vašej prevzvišenosti, vladnim organom in bratom, kje smo zdaj že drugo leto nastanjeni. — Pa žalibože, nadležni smo sami sebi najbolj, prišlo je z nami tako daleč, ali da moramo pobiti sami sebe in otroke svoje, ali pa da v vodo poskačemo (!). Brez naše krivnje smo morali popustiti svoj gotov kruh, svojo hišo, svoje vse, pribežali smo na ove kraje avstro-ogerske države, čakajoči in Boga proseči, da bi se prej ko mogoče povrnili v svojo prejšnjo postojbino; po granici, kjer smo prej nastanjeni bili, jemali smo zemlje v najem, nekoliko na polovico, nekaj na tretjino, da jo obdelujemo, nasejali smo koruze, graha, pšenice, jčmena, zelja, lanu in konopelj, v kratkem, pomirili smo se z našo žalostno osodo, — toda glej, kakor bi treščilo iz jasnega neba, reklo se nam je: došla je zapoved od visoke vlade, da se moramo nekam dalje seliti; opisati tugo in žalost našo, je naše pero preslabo, kjer smo se tješili (tolažili), nekaj smo nasejali, toliko da bi bili preko zime živi ostali. — Protiviti se vlasti, znali smo, da tega ne smemo, pojedini, kateri nikakor niso mogli pozabiti vsega, kar so imeli, prosili so in rotili na kolenih, da nas naj ne odtirajo, pa vse zastonj, vojaki so začeli precej z bajonetom bosti v ljudi, kateri niso hoteli takoj z mesta; — pustili smo, to je pustiti smo morali ono malo naše muke in imetka; koze, krave, ovce, kar je kdo še imel, dali smo bili, kakor prej rečeno, za kosček zemlje, da bi sebi in deci kruha pridelali, pa zdaj nam vse to zapade, zapade nam torej tudi zadna naša nada. Vaša prevzvišenost, nemamo sredstev, da bi šli osebno k njegovemu veličanstvu, premilostivemu caru Franc Jožefu, za to prosimo vašo prevzvišenost, da bi se nam dalo v Boga ime, če ne več, vsaj po 10 krajcer na dan in malo zimsko obleko, ker se bojimo zime, kakor Turka.

Slednič ne moremo, da ne odbijemo onega neopravičenega očitanja na nas Bošnjake, da

ni dobro, preveč drobiti in razcepiti svojih moči, bolje je, zjediniti jih, kar Srbi sedaj tudi doganjajo.

4. Četrta nadloga je apatija mnogih naših ljudi do branja sploh. Mnogi, še taki, ki se med izobražence štejejo, nimajo nobenega pojma o političnih rečeh, ker rajše igrajo, kegljajo ali kaj tacega, samo čitajo malo kedaj kaj. Takim je treba pokazati, kako grdo je za izobraženega človeka, če prav nič ne vé, kako se svet suče, ker ga dandanašnji že mnogo kmetov lahko osramoti! Sploh naj bi rodoljubi budili veselje do branja, s tem, da bi pred zbranim občinstvom včasih čitali kako zanimivo reč iz časnikov itd.

To so glavni vzroki hiranja našega časnika, in gorko na srce pokladamo te besede vsem rodoljubom, kajti pisane niso samo za nas, ampak za napredek našega slovstva sploh, in za poboljšanje duševne hrane našemu občinstvu; kajti bolj ko nas bo občinstvo podpiralo, bolje mu bomo mogli postreči. Roka roko umiva; storite vi svojo dolžnost, mi bomo pa svojo z božjo pomočjo.

Na zdravje! Ne vdajmo se!

nečemo delati, radi delamo zares celi dan za kosček kruha, kako bi bili drugače tudi živi ostali, ko vendar niti pare podpore dobili nismo; pa če bi se bil kateri tak našel, ne more laž na vse pasti.

Tudi moramo potožiti vašej prevzvišenosti hudo bolezen ospic, katera uničuje skoraj tretjino sirotinskega naroda bosanskega, nemamo za kaj kupiti leka, in kar je še hujše, plačati zdravnika, ki bi ga nujno potrebovali, nemamo s čim. Prosimo vašo prevzvišenost najpokornije, predložiti to našo prošnjo njegovemu veličanstvu.

V Klostru - Ivaniču 28. rujna.

Podpišemo se najpokornije sluge:

Božo Vuković, Miča Savič, Jovan Milanović, Mile Jakič, starešine.

„Obzor“ miluje begunce, da jim bo še slabše, ko pride zima, ko ne bo nobega zaslужka. Kdor ima kaj srca, naj se usmili teh revežev; na Českem in Moravskem snujejo tabore, da se posvetujejo, kako bi bilo tem revežem pomagati. Ali ni nobenega usmiljenega moža, ki bi to reč v roke vzel, in sklical po Slovenskem v ta namen tabore?

**Srbom** se je z Dunaja te dni žugalo z „Uchatiusovimi kuglicami“, pa z Berolina se je turškim listom dunajskim odgovorilo, da Rusija nima nič zoper kraljevo čast Milanovo, pa tudi ne bo pripustila, da bi se ktera druga država zoper kraljestvo srbsko vzdignila. — Pri krstu kraljeviča srbskega bo cara ruskega namestoval grof Sumarakov, carinjo pa general Černajev.

**Vojska Rusije s Turčijo** je pred durmi. Dunajskim judom, ki so prej tako glasno vikali na Ruse in Avstrijo hujskali na njo, je sedaj srce vpadlo, in glavni njih organ, „N. fr. Presse“, govori, naj Avstrija ostane nevtralna. Samo „Pester Lloyd“ si je ohranil še pogum, in predrzno zahteva vojsko z Rusijo. Merodajni krogi na Dunaji pa menda ne bodo tako slepi, kakor Madjari v svoji strasti, in ne bodo obstanka države spravljali v nevarnost — Turkom in Madjarom na ljubo!

**Na Grškem** se čedalje bolj množijo glasovi, naj Grška stopi v boj zoper Turčijo. Te dni je minister sprejel neko deputacijo, kateri je rekel, da priprave za vojsko potrebujejo velikih žrtev, ktere bode vlada od zbornice zahtevala. Previdnost pa priporoča Grški ostati nevtralni, ker bi sicer dežela prišla v nevarnost.

**V Berolinu** je bila te dni pri državni sodnji tajna obravnava proti grofu Arnimu. „Kreuz-Ztg.“ piše, da je bil grof obsojen.

**O Italiji** se piše, da je zgovorjena z Rusijo, da posede s svojo armado zapadno Turčijo, Rusija pa iztočno. Grki in Italijani si izrekajo svoje medsebojne simpatije. V Beligrad dohajajo laški prostovoljci.

**Iz Pariza** se naznanja, da po „Ag. Hav.“ v diplomatskih krogih govoré o neki konferenciji, ki se ima zarad srbsko turške vojske sklicati, in da bodo vnanje države v Belgradu in Carigradu priporočale ustaviti vojsko.

**Angleško** tory-ministerstvo pod judom Disraelijem bi rado Turkom pomagalo, pa javno mnenje na Angleškem se čedalje odločneje obrača proti tej politiki ter zahteva, da naj se skliče parlament, in če se večina njegova izreče zoper Turke in za Gladstona, potem mora Disraeli odstopiti.

### Izvirni dopisi.

**Iz Novegamesta**, 4. oktobra J. A. („Wolf“ obstreljen. Tukajšnje ulice.) „Wolf“



(volk) obstreljen — se je glasilo v soboto 23. p. m. po našem mestu in vse je vrelo vkup gledat tega v mestu našem obstreljenega „volka“. „Kje je ta volk?“ so izpraševali ljudje in kazalo se jim je proti našemu strelišču. Kdo je ta volk? so zopet prašali ljudje, in pokazali so jim moža, ki markira strele (Zieler) z imenom „Wolf“. Ta je bil res prestreljen po strelcu v zgornje stegno desne noge in zelo hudo ranjen. — „Kako pa se je to moglo zgoditi?“ bo zopet prašal vsak, kdor ima količkaj pojma o postavno narejenem strelišču? Da, da, ko bi bilo naše strelišče postavno narejeno, tudi ta „volk“ ne bi bil obstreljen. Ali naše strelišče je tako proti vsem zdravskopolicijskim postavam narejeno, da se mora človek res čuditi, kako da ta „Wolf“ že ni bil večkrat obstreljen, kako da se kaj enacega že ni tudi komu drugemu pripetilo. Nasi srelci morajo biti res izvrstni. Čuditi se je dalje tudi temu, kako da „Tagblatt“ o tej reči nič ne črne, pač pa z nekako zadovoljnostjo konstatira vsako nesrečo, ki se pri streljanju z možnarji ob cerkvenih slovesnostih zgodi, če si tudi kdo le noht na prstu odstrelji. — Zakaj tudi „Tagblatt“, ki vendar poroča o vsakem pretepu neolikanih in pijanih kmetiških fantov, če o njem le zvé, ne vé nič o tem, da se je v Žužemberku neki uradni mož 23. t. m. v gostilnici javno pretepal? Ali ni to pravi škandal po okusu „Tagblattovem“?

O mestnih ulicah novomeških se skoro ne dá pisati, ker so veliko bolj podobne izpranim hribovskim stezam, kakor potom po mestu. Tudi se v sedanjih okolišinah ni nadjati, da bi bilo bolje.

**Iz Novomeškega okraja,** 3. okt. Spominjam se, da sem bral v poročilih o obravnavah deželnega zbora kranjskega o neki interpelaciji zaradi posilnega iztirjevanja davkov zlasti po Notranjskem in Dolenjskem, ktero interpelacijo so menda podpisali vsi nazoči poslanci. Spominjam se tudi, da je deželni predsednik v tej zadevi obljubil pomoč. „Obljuba dolg dela“, pravi znan slovenski pregovor. Tudi mi smo se te obljube veselili, a dozdej še vsaj pri nas ni bolje, če ni huje. Da ne zapade moj spis državnemu pravdnistvu, bom povedal tu s hladno krvijo le golo resnico.

Dasiravno postava velevala, da se sme zastopati davek vknjižiti še le čez tri leta, se pri davkarji v Novomestu vknjižujejo že enoletni zaostanki; dasiravno dalje postava velevala, da vknjiževanje ne spada pod navadno sodnijsko, da toraj pristojbine odpadajo, se tu zaračunajo strankam tudi stroški.

To pa še ni vse. Kedar je davek vknjižen, bi mislil človek, da preneha iztirjevanje do časa posilne sodnijske prodaje, toda našim kmetičem, na katerih posestvo je bil davek vknjižen, se za isti vknjiženi davek pošlje vojak na dom, ktere ga morajo primerno preskrbovati s hrano, dasiravno sami dostikrat še soli in zabele nimajo. Nihče bi ne godrnjal nad tem, ako ne bi bilo popolnoma dokazano, da ljudje, s katerimi se tako ravna, bi radi plačali. Nagajivca in nemarneža, ki bi lahko plačevala davek, pa ga nočeta, naj le doleti kazen. Ali ti reveži po takem ravnanju silno trpé, ker na obilne davke dobivajo še priklado sodnijskega vknjiževanja in rejo vojakov.

Kakor vem iz gotovega vira, je to višjemu davkarskemu vradu znano. Ali je znano tudi deželnemu predsedništvu, ki je poslanecem obljubilo odpraviti pretrdo iztirjevanje davkov, tega pa ne vem. Če pa že drugače ne more

biti, bi vsaj davkarjam priporočili, da naj lepo in pohlevno ravnaajo z ljudmi, ki ne morejo davkov redno plačati. Bo morda kmet, ki ima prazen žep, našel v njem potrebni znesek za davek, če se nekoliko zabavlja vanj spusti?

**Iz Novegamesta,** 2. oktobra. (Požarna straža. Letina. Mestna godba. Gimnazija.) Pri nas se je osnovala, kakor po družih mestih, tudi požarna straža. Žalibog, da je pa v nemčurskih rokah. Ona obstoji iz kacic 60 glav, skoraj iz samih rokodelskih pomočnikov in kupcev. Podpirajo jo pa ne ravno preveč.

Letina ne kaže ravno prav dobro. Gotovo bomo še letos lakoto imeli. Pšenica je bila prazna, na nekterih krajih jel je krompir gajiti. Tudi vina letos ne bo dosti; grozdje je še kislo, trgajo še malo kje. Bog daj, da bi bilo vendar enkrat zopet lepo vreme. Potem bi se grozdje bolj zmeščalo. Ubogi kmet! Davkov je zmeraj več, letina pa je zmiraj slabša.

Narodni dom še zdaj ni dozidan. Premalo podpirajo narodnjaki ta zavod. Naj bi se vendar narodnjaki zbrali in podpirali, ta za Dolenjsko jako imeniten vstav.

Kako delajo nemčurji, evo zopet lep dokaz. Kakor vam je znabiti znano, razkolila se je lani mestna godba. Narbolj jih je hujskal neki precej znan in tujega duha poln hišni posestnik. To menda iz srda do mestne garde, pri ktere je bil nekoliko časa stotnik. Dobil je na svojo stran 6 muzikantov. Kazina jim je z začetka dosti obetala, toda le malo dala. Razpisala je po časnikih službo kapelnikovo z letnim plačilom 500 gld. Neki Slovenec, dober kapelnik, je mislil, da pride k mestnej godbi za kapelnika, oglasil se je za to službo in jo tudi dobil. Zelo mu je bilo žal, ko je videl da pride k kazini Novomeške za kapelnika. Nekaj mesecev so mu plačevali redno po 42 gld. na mesec, pozneje so mu dajali po 30 gld. zdaj pa, kakor sem slišal, plačujejo mu le 18 gld. na mesec. Če pomislimo, da je kapelnik oženjen, lahko umemo, da z 18 gld. ne more lahko živeti. Kapelnik si zdaj ne more pomagati. Dobil bo v kratkem civilno službo. Godba stoji sedaj na prav slabih nogah, ker obstoji samo iz 6 piskačev, kadar jo slišiš, kar je pa redko kedaj, bi si moral nehoté človek ušesa zamašiti.

Dijakov na tukajšnji gimnaziji je letos malo več od lani. Večina njih so domači krepki mladenči. Da bi le taki tudi ostali!

**Iz Hrvatske,** 3. oktobra. Čim bolj se približuje iztočno vprašanje svojemu koncu, tem manje se ozira svet na Hrvatsko, ki bi bila morda z odločnejšim ravnanjem gotovo bolj uvažena nego je sedaj. Kako žalostno je za nas Jugoslovane, da se tako imenitna korporacija, kakor je hrvatski sabor, niti zmeniti ne sme o važnem dogodjaju na jugu, ampak da se razide tako tiho, kakor da ga niti ni bilo. V svojem krilu hrani hrvatska zemlja tisoč in tisoč beguncev, ktere mora preživiti, kajti težko je od lakote umreti. Ali od kod pomoči, ko so jim še te krajcarje odvzeli, ktere jim je s početka vlada dajala, v celej zemlji pa je letos sploh slaba letina? In nobeden se zato ne zmeni. — A žalostna raja gaj pogine, vsaj tako želi Madjar ter prepoveduje celo, da se zanje kdo oglasi. Hrvati so popustljivi, zatorej jim drugi zapovedujejo, oni preveč ubogajo, zatoraj se odstranjujejo od Slovanstva. Njihovi organi razun „Primorca“ v tem oziru ne spolnujejo svoje dolžnosti. Slovanska zastava jim je še le druga, a ko svojo

povzdigujejo ter se s ptujci družijo, pozabljajo na prvo, ki je edinorešilna za nas.

Sploh je politično življenje pri nas zdaj mrtvo in povsod je videti nekakšna potlačena duhov. Skoraj bi rekel, da je nevarno tudi javno o političnih zadevah se razgovarjati. Vse to so znaki hude ure, ki se približuje. Bog daj, da se kmalu približa ter nas reši tega neugodnega stanja!

## Domače novice.

V Ljubljani, 7. oktobra.

(Glavni načelnik „banke Slavije“) g. Hribar je v „Sl. Narodu“ objavil neko pojasnilo, ki je pa vseskozi neresnično. Obširnejši odgovor likvidacijskega odbora bomo objavili v prihodnjem listu.

(Vstanova Helene Valentin-ove) za sirote frančiškanske fare v znesku 84 gld. je razpisana. Prošnje naj se do 20. t. m. oddajo pri mestnem magistratu.

(Na mestnem trgu) so nekaj na novo nabitih hišnih števil, kakor poroča „Tagblatt“, z blatom pomazali, v Krakovem pa so jih celo s hiš potrgali. „Tagblatt“ to podtikuje narodni stranki, ki je pa pri tem, kar nekteri razposajenci počenjajo, ravno tako nedolžna kakor stranka „Tagblattova“.

(Z Odra padla) je 5. t. m. neka delavka pri hiši, ki jo zidajo poleg novega Waldherovega poslopja, preden se pride v Lateranov drevored, in se je tako nesrečno poškodovala, da je kmalo potem umrla.

(Popisovanje konj) mestnega okraja ljubljanskega se bo vršilo 12. t. m. na somenjskem zdaj Cesar-Jožefovem trgu. Konji mestni in iz kapucinskega predmestja pridejo na vrsto ob 8. uri, iz šentpeterskega predmestja in s Poljan ob 9. uri, iz Gradiša, Krakovega, Trnovega, Karlovskega predmestja in iz Kurje vasi pa ob 11. uri. Posestniki naj pridejo ob pravem času s svojo živino, da ne bo kakšne zmešnjave.

## Razne reči.

— Duhovske spremembe. V Lavantinski škofiji: Vis. čast. gosp. Anton Vrečko, opat Celjski, je postal konzistorijalni svetovalec. — Prestavljeni so č. gg. kaplani: Avguštin Kukovič za II. v Vojnik; Avguštin Hecel v Kozje; Mihael Vavpotič na Prihovo; Juri Galun za II. v Rajhenburg; Lovro Janžekovič v Šetale; Andrej Fekonja za III. v Celje; Valentin Tamše v Svičinje, in Jan. Čargan k sv. Marku pod Ptujem. — Umrl je č. g. Jan. Štuler, župnik na Vranskem, R. J. P.

V Tržaški škofiji: Č. g. Fr. Peculić gre za oskrbnika na Berdo; — č. g. Anton Jakomin enako v Momjan; — č. g. Sim. Svečić za subsid. v Novi grad (Cittanuova); — č. g. Fr. Comisso za duh. pom. v Opertlo (Portole); — č. g. Jož. Jerala, župnik na Berdu, gre v pokoj.

— Pri poslednji duhovski poskušnji v Ljubljani so bili naslednji č. gg.: Andrejak Fr., Dolinar Fr., Erjavek Matija, Hočvar Ant., Jaklič Jož., Kumer Fr., Maloverh Greg., Pavlič Kosm., Poč Mart., Pogorelec Andr., Saje Mih., Šafer Jan., Urbanija Lor., Zalokar Jož., Zupančič Ant., Žužek Šim.

— V semenišče mariborsko je sprejetih sledečih 11 gospodov v prvo leto bogoslovja, gg.: Marko Černko iz št.-Petra pri Mariboru; Ivan Cvetko iz št.-Urbana pri Ptuj; Jože Dokort iz št.-Petra pod Svetimi gorami; Ivan Deržanič iz Artič; Fr. Irgel iz



št.-Urbana pri Ptuj; Iv. Kopicer iz Velike nedelje; Fr. Purgaj iz sv. Lenarta v Slov goric; Ignacij Rom iz Celja; Vincenc Sevsak iz Šmiklavža pri Ljutomeru; Mart. Travnar iz Brašlovca in Andrej Zdolšek iz Ponikve.

— Učiteljska spraševanja bodo to jesen 23. oktobra in naslednje dneve. Čas za razglašanje je do 16. oktobra pri ravnatelstvu c. kr. spraševanske komisije. Na prošnje, ki pozneje prihajajo, se ne bode ozir jemalo. Prošivci naj pridejo kar 23. oktobra ob 8. k pismenemu spraševanju.

— Premembe pri učiteljstvu. Na Kranjskem. Gosp. Anton Javoršek iz Merne peči v Mengeš za 1. učitelja, in zač. pride tje tudi spraš. učit. kand. gđca Frančiška Gonse. Gosp. Bern. Jevnikar iz Žužemberka gre v pokoj. V Čatežu pri Trebnem je učitelj g. Janez Terselič. G. Janez Celestina, poprej nam. učitelj na učiteljski v Gradcu, je sedaj glavni učitelj na c. k. moškem učiteljski tukaj, in nemestni učit. g. Jernej Čuček je prestopil na realko. Spraš. učit. kand. gđc. Fani Arko je podučiteljica na drž. dekl. šoli v Trstu in spraš. učit. kand. g. J. Levec je učitelj v Barovnici, zač.

— Razpis učiteljskih služeb. Na Kranjskem. Na 3razredni ljudski šoli v Šent-Jernej na Dol. učit. služba, l. p. 400 gl.; na 2razr. lj. šoli v Šent-Rupertu učit. služba z l. p. 400 gl. Prošnje do 21. oktobra pri kraj. šl. svetu. — Na 4razr. lj. šoli v Ribnici učit. služba, 400 gl. in stanovanje; kraj. šl. svetu do 25. oktobra. Na 3razr. lj. šoli v Šent-Vidu pri Zatični nadučit. služba, 500 gl., 50 gl. opr. doklada in stanovanje; kraj. šl. svetu 26. okt. — V Tunjicah je učiteljska služba z letno plačo 400 gl. in s prostim stanovanjem izpraznjena. Prošnje za to službo se morajo v 14. dneh pri c. kr. okr. šol. svetu v Kamniku predložiti.

— Notarsko namestništvo. G. dr. Ivan Geršak, c. kr. notar v Ormužu je od slavne c. kr. okrožne sodnije Celjske imenovan za namestnika odstavljenega g. Karola Höchtl-na v Ljutomeru in je 19 sept. že svojo namestovanje nastopil in bode vsaki petek v Ljutomeru uradoval; v njegovej nenavzočnosti pa bode njegov koncipijent g. Anton Jesih z strankami občeval.

— Tabor za bosenske begunce bodo 8. t. m. napravili na „Beli gori“ pri Brnu na Moravskem, kjer se bodo slovanski možje razgovarjali, kako bi se dalo revni bosenskih beguncev pomagati. Na slovenskem pa vse spi?

— Podpora Srbov prepovedana. Dolenje-Avstrijsko namestništvo je prepovedalo društvu „demokratische Union“ nabirati milodare za srbske ranjence.

— V Londonu je lord Derby sprejel dva poslanca iz Bulgarije, ki sta mu izročila spominice in prošnje do kraljice. Derby je odgovoril, da Anglija se živo peča za prid Bulgarije (pa nemara ne manj za svojo lastno kramarijo), in vlada bo vse moči natezala, da se turška trinoštva ne obnové. — Ravno tisti dan je pa tudi Turčija svojim poslancem izročila osnovo, po kateri bi popolnoma osvobodila vse kristijane po celi Turčiji. Osnova pa je tako skovana, kakor bi bila nepotrebna samovprava Bulgarije, Bosne in Hercegovine. Srbija in Črnogora bi ostali kakor pred vojsko; vse cesarstvo dobí vstavo z Andrassyevimi zboljšanjji. Na državni zbor v Carigrad voli ljudstvo poslance, Bosna njih 6, Hercegovina 4, Bulgarija 8, pol mohamedanov, polovico kristijanov. — Turek je kristijanom že velikrat obetal hribe in doline, kristijani pa so vendar ostali „raja“, turška živinčeta, revni sužnji;

tudi so vse turške obljube zgolj obljube, drugega nič ne. —

— V Trstu bodo imeli nove mestne volitve proti koncu meseca novembra.

— Nova pošta se je s 1. oktobrom odprla pri sv. Andraši v slov. goricah, ona v Mislinju pri Slov. Gradcu pa zaprla.

— Zastrupiti je hotel Marko Čeh pri sv. Lenartu svojo pastarkinjo, da bi dobil njenih 1900 gl.; pa otrok ni umrl in ednija je zločinca zaprla.

— V kaznilnico v Begnjah so te dni iz Lankovica zopet pripeljali 47 jetnic.

— 6000 stanovanj je na Dunaji praznih. Dobro napredujemo.

— Garibaldi se je pred nekimi dnevi odpovedal odborništvu rimskega mesta in tudi za zbornico ne sprejme nobenega mandata.

— Najplodovitiši pisatelj gledišnih iger je bil nek Španec, ki je spisal 1300 tragedij.

— Lakota pritiska v severnih krajih kitajske dežele. Pridelali niso nič, cest in železnic pa ni, da bi se žito pravaževalo iz drugih krajev.

— „Alte und Neue Welt“! Prvi snopič letnika 1877 tega jako priljubljenega lepoznavskega in podučnega časopisa je nedavno prišel na svetlo in priča, da si založnika C. in N. Benziger na vso moč prizadevata ta list na vse strani tako razširiti, da se bo mogel meriti z vsakim takim časopisom. Pridobila sta najslavnejše prijatelje katoliške, kakor Molitor, Laicus, Baumstark in druge, in pomnožila tudi prelepe na lesu vrezane podobe, ki „Alte und Neue Welt“ kinčajo. Posebno izvrstne ste „dve nevesti“ in „služba božja v prošnjem tednu“. Kakor vsako leto založnika tudi letos naročnikom svojim proti jako zmerem doplačilo 60 kr. za vsako podobo ponujata tri prelepe oljnotise, namreč sv. Jožefa od angelcev obdanega in pa dve podobici posnete iz otroškega življenja v poletnem in jesenskem času. Kdor le more, naj si naroči ta katoliški zabavnik, namesto da bi denarja zametaval za kak judovski ali nekatoliški list. Cena vsakemu snopiču, katerih izide 16 na leto, je 24 kr.

— Hrvatska bibliografija (meseca avgusta). 1. „Prirodopisne znanosti“, osobito zoologijske u obče i kod nas. Napisao S. Brusina. Tisak Dioničke tiskare Str. 102.

2. „Stari prepisi hrvatskih izprava“ do XII. veka prema maticam od dr. Fr. Račkoga. U Zagrebu. Tisak dion. tiskare.

3. „Osvetnici IV.“ Kiko i Zelio. Dogodjaj u Bosni od god. 1832. Pjesma od Radovana. Tisak D. Sandora u Osijeku str. 70.

4. „Hrvatski dom“. Zabavnik hrv. omladine za god. 1876. Izdalo za djačko društvo „Hrvatski dom“ na hrvatskom sveučilištu. U Zagrebu. Tisk. dion. tiskare. 1876. Str. 325.

5. „Govori, držani prigodom inštalacije rektora na kr. sveučilištu“. U Zagrebu za god. 1875/6. Zagreb. Tisak Albrechtov. Str. 64.

6. „Kletva nevjere“. Izvorni roman od Fedora Brestova. Tisak dioničke tiskare. Str. 480. Ciena 1 gl.

7. „Pučki spisi“ Mihoila Pavlinovića. Zadar. Brzotiskom Narodnog lista. Str. 539.

8. „Izabrane pjesme“ dr. Stjepana Iljasevića. U Zagrebu. Troškom i nakladom spisateljevom. Tiskom Albrechta. Ciena 80 n.

9. „Rad jugoslavenske akademije“. Knjiga XXXVI. Tisak dion. tisk. u Zagrebu.

10. „Razvitak metoda u čitanju i pisanju“. Napisao Ljudevit Modec, ravnatelj kr. preporandije. Str. 25. Ciena 10 n.

11. „Statistika nastave u kn. Srbiji“ za 1871—72 i 1872—73 školsku godinu. Izradio Bogoljub Jovanović. U Biogradu 1876. Str. 153.

Meseca septembra: 1. „Danica“. Koledar i ljetopis društva svetojeronimskoga za prosto god. 1877. U Zagrebu. Tisak dioničke tiskare. Ciena 25 n.

2. „Razgovori“ Mihovila Pavlinovića. Tisak „Narodnoga Lista“ u Zadru. Ciena 60 n.

3. „Starinske uredbe i običaji naroda rimskoga“. Napisao Josip Riboli. U Zadru, tisak Iv. Vodicke. Str. 114. Ciena 1 gl.

4. „Kratka katolička moralka“. Za preporandije priredio Cvj. Rubetić. Tisak Albrechtov. Str. 150. Ciena 60 n. (Kon. sl.)

#### Umrli so:

4. in 5. okt.: Bonif. Bilf, del., 57 l., v bol.; Albert Petrovič, fiak o., 7 m., za sušico. Ana Eibinger, gostinja, 26 l., za vnetjem drobovja; Marija Marucelj, dl., 40 l., je umrla valed padea z zidarskega odra. Katarina Smole, gostinja 64 l., valed starosti. Jožef Aristoteles, kupec, valed srčne napake.

#### Eksekutivne dražbe.

10. oktobra. 3. Tone Kopačin-ovo iz Podrage (1300 gl. v Ipavi.

11. oktobra. 3. Ane Težak-ove iz Gabrovca (90 gl.) v Metliki. — 3. Fr. Kopatej-ovo iz Šent Vida (2600 gl.) v Ipavi. — 3. Jurij Orlič-ovo iz Metlike ondi.

Štajarske (v tretje.)

11. oktobra. Matija Dobaja v Sovjaku (1800 gl.). — Juri Kokol v Karčovini (900 gl.).

12. oktobra. Franc Majhen v Benjskemvrhu (5542 gl.).

13. oktobra. Juri Tomanič v Pristovi (1225 gl.).

#### Telegrafične denarne cene 5. oktobra.

Papirna renta 65.30 — Srebrna renta 68.10 — 1860letno državno posejilo 109 — — Bankina akcije 840 — Kreditne akcije 151.40 — London 124. — — Srebro 102.25 — Ces. kr. cekini 5 92 20frankov 9 92.

## Karl Tambornino,

juvelir, zlatar in srebrar

v Ljubljani na mestnem trgu hš.-št. 18  
in v zvezdi hš.-št. 6

jemlje si čast svojim p. i. naročnikom naznaniti, da je iz najslavnejših domačih in vnanjih tovaren ravnokar prejel najnovjše reči iz **juvel, zlata in srebra**.

Vnanja naročila se hitro in po najnižji ceni izvršujejo. (58—1)

Vsim gosp. trgovcem priporočam svojo zalogo

**železnih domačih izdelkov,**

v kateri imam zmiraj založene:

Žeblje za čevlje vsake velikosti iz najboljšega železa.

Žeblje za vole in konje kovati iz mehkega železa.

Podkovice za čevlje.

Nožičke (imenovane tominske britve) vsake velikosti.

Nože in fovee kakor tudi druge enake izdelke.

Cene so kolikor mogoče nizke. Na solidno izpeljavo naročil se zamorejo g. kupci zanesti.

Spoštovanjem

(59—1)

**Martin Šuligoj,**

v Čepovanu na Goriskem.